

10-maandsrapportage 2019

Inleiding

Bij de Begroting 2020 en 2e Herziening 2019 zijn de baten en lasten per programma voor de periode 2019 – 2023 vastgesteld. De 10-Maandsrapportage 2019 bevat enkel een actualisatie van het lopende boekjaar. Begrotingswijzigingen die een meerjarig effect hebben, zijn dan ook uitsluitend verwerkt voor de jaarschijf 2019. De meerjarige verwerking volgt volgend jaar in de Voorjaarsnota 2020.

Met de 10-maandsrapportage willen we een zo realistisch mogelijk financieel beeld presenteren. Dit betreft zowel de exploitatie als de reserves en de investeringen. Hiermee beogen we onder meer dat de jaarrekening ten opzichte van de begroting niet zal leiden tot grote verschillen en dat begrotingsonrechtmatigheden voorkomen worden. In de 10-maandsrapportage worden daarnaast prognose-inzichten en risico's gemeld waarvoor geen begrotingsmutaties zijn ingediend.

Leeswijzer

De doorgevoerde wijzigingen worden in onderdeel A, B en C weergegeven. De bijbehorende toelichting op de wijzigingen wordt steeds in de corresponderende bijlage weergegeven.

- A. Samenvatting mutaties in de begroting en prognose inzichten en risico's
- B. Reserves: wijzigingen in begrote toevoegingen, onttrekkingen en vrijval van reserves en toelichting op de mutaties;
- C. Investeringskredieten: aanpassingen van investeringskredieten en toelichting op de aanpassingen.
- D. Arbeidskosten inclusief toelichting
- E. Toelichting op de mutaties in de begroting per programma

De begrotingswijzigingen worden uitsluitend op programmaniveau toegelicht. Onder alle programma's is een overzicht opgenomen met de bijstellingen (inclusief toelichting) en de nieuwe begrotingsstand voor 2019 na de 10-maandsrapportage. De nieuwe begrotingsstand wordt ook per taakveld gepresenteerd.

Alle bedragen zijn in 1000-tallen weergegeven, tenzij expliciet anders is aangegeven. Door de weergave in 1000-tallen kan het zijn dat de totalen een (minimale) afwijking tonen.

In de 10-maandsrapportage worden verschillende categorieën van financiële bijstellingen onderscheiden, namelijk:

- ramingsbijstellingen; begrotingswijzigingen ten aanzien van bestaand beleid als gevolg van exogene factoren
- reserves: toevoegingen, onttrekkingen en vrijval van bestemmingsreserves
- taakmutaties: begrotingswijzigingen als gevolg van wijzigingen in het Gemeentefonds
- technische mutaties: deze zijn technisch van aard zijn en hebben geen beleidsmatige impact

In de tabellen met bijstellingen worden de effecten op het saldo van baten en lasten van het betreffende taakveld gepresenteerd. Negatieve bedragen (met “-“ teken) hebben een negatief effect op het saldo. Het gaat dan (per saldo) om hogere lasten of lagere baten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het saldo. Het gaat dan (per saldo) om lagere lasten of hogere baten.

Bij de bijstellingen op reserves geldt dat deze in de regel als neutraal worden gepresenteerd (dus geen effect op het saldo). Hogere lasten zorgen namelijk voor een hogere onttrekking aan een reserve of andersom. In de reserves ontstaan alleen effecten op het exploitatiesaldo in het geval van vrijval (er staat dan geen hogere last tegenover) of toevoegingen aan reserves (reserveren van middelen voor de toekomst).

Bij taakmutaties zijn de baten vanuit het Gemeentefonds opgenomen bij het programma Algemene Middelen. De lasten zijn (met “-“ teken) te vinden op de verschillende programma's.

Op concernniveau zijn de taakmutaties en technische mutaties saldoneutraal.

A. Samenvatting mutaties in de begroting en prognose inzichten en risico's

Mutaties in de begroting

In onderstaande tabel zijn de voorgestelde bijstellingen per programma opgenomen. Het exploitatiesaldo van de voorgestelde begrotingswijzigingen is in totaal circa € 13 mln positief.

De belangrijkste mutaties met een saldo-effect zijn:

- Algemene middelen: actualisatie algemeen deel gemeentefonds op basis van de septembercirculaire (€ 11,4 mln negatief); onder meer als gevolg van lagere rijksuitgaven dan verwacht,
- Algemene Middelen: het vormen van een voorziening voor de naheffing Vennootschapsbelasting inzake verhuur brandstofpunten en beschikbaarstelling ruimte reclame-uitingen (ad € 4,4 mln negatief),
- Stedelijke inrichting: wijziging van de berekeningssystematiek tussentijdse winstnemingen grondexploitaties op grond van aangepaste regelgeving BBV leidt eenmalig tot extra baten (€ 10,7 mln positief),
- Stedelijke inrichting: eenmalig hogere baten vanwege de conversie erfpacht -van afkoop naar eigendom- (€ 10,2 mln positief),
- Verkeer en vervoer: hogere parkeerbaten als gevolg van het op afstand handhaven van betaald parkeren, het uitbreiden van de tijdzone betaald parkeren in de wijk Middelland en een toegenomen bezetting in de parkeergarages (€ 5,3 mln positief).
- Overhead: stijging kostendekkende huur concernhuisvesting (€ 3,5 mln negatief).

Belangrijke saldo-neutrale mutatie:

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid. Het betreft de reserves: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk. In 2019 gaat het om een bedrag van € 33,2 mln.

Programma (bedragen x € 1.000)	Bijstellingen
Algemene middelen	-52.793
Beheer van de stad	-997
Bestuur en dienstverlening	-647
Cultuur, sport en recreatie	408
Economische Zaken	9
Maatschappelijke Ondersteuning	1.937
Onderwijs	7.234
Openbare orde en veiligheid	442
Overhead	-2.138
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	39.606
Verkeer en Vervoer	7.061
Volksgezondheid en zorg	-3.428
Werk en inkomen	3.290
TOTAAL	0
Waarvan toevoeging aan algemene reserve	12.992

Prognose inzichten en risico's

Naast bovengenoemde wijzigingen in de begroting willen we u ook informeren over een aantal ontwikkelingen en risico's waarvan het (deels) nog onzeker is of er een budgettair effect zal optreden in 2019 en/of hoe hoog dit effect zal zijn. Een aantal zaken heeft een structureel karakter en zal bij de Voorjaarsnota 2020 terugkomen.

Prognose winstneming grondexploitaties

Op basis van de huidige standen van de grondexploitaties wordt een positief resultaat bij jaarrekening verwacht. Van een aantal grondexploitaties is echter al bekend dat de cijfers nog zullen wijzigen, dus is het kwantificeren van dit resultaat risicovol. Deze prognose van het resultaat staat los van de stelselwijziging BBV, die leidt tot het naar voren halen van winsten. De stelselwijziging BBV is zeker en daarom ook als begrotingswijziging voorgesteld in deze rapportage.

Tower Hotel Rotterdam B.V.

Indien Tower Hotel haar aflossingsverplichtingen van de gemeentelijke lening in 2019 voldoet, bestaat het risico dat de realisatie 2019 bij het taakveld Treasury in positieve zin af gaat wijken ten opzichte van de begroting. Aangezien de lening is voorzien, zal er in voorkomend geval een positief resultaat ten opzichte van de begroting gerealiseerd worden.

Investerings 2019

Het risico bestaat dat de realisatie van de investeringen in 2019 achterblijft bij de verwachtingen. Dit zou leiden tot een lagere financieringsbehoefte en daarmee tot lagere externe rentelasten dan geraamd. Echter, omdat de geraamde externe marktrente lager is dan de door te rekenen interne omslagrente heeft dit een nadelig effect op het resultaat op het taakveld Treasury. Er wordt dan namelijk ook minder omslagrente doorgerekend aan de projecten in uitvoering dan begroot.

Bij de projecten in uitvoering komt dit voordeel niet in het resultaat omdat deze omslagrente wordt geactiveerd. Eventueel achterblijvende investeringen zullen bij jaarrekening 2019 leiden tot een financieel nadeel op het taakveld Treasury.

Juridisch advies

Vanwege de actuele ontwikkelingen inzake een aantal dossiers (onder meer Warmtebedrijf Rotterdam) dient rekening gehouden te worden met eventuele extra lasten voor juridische advies en uitbestede werkzaamheden op het taakveld Treasury. Deze zijn op dit moment niet te kwantificeren.

Financieringsbaten

Op basis van financieringsbehoefte voor de resterende maanden in het boekjaar 2019 kunnen externe leningen aangetrokken worden waarbij, vanwege de huidige negatieve rentestand en het toegepaste financieringsinstrument, de gemeente een bedrag kan ontvangen bij het afsluiten hiervan. Dit kan leiden tot een positieve realisatie 2019 bij Taakveld Treasury ten opzichte van de begroting.

Decembercirculaire Gemeentefonds

De decembercirculaire Gemeentefonds 2019 zou wijzigingen kunnen bevatten die van invloed zijn op het rekeningresultaat 2019. Deze zijn op dit moment nog niet in te schatten.

Citylab010

In november worden de subsidiebeschikkingen van Citylab010 verleend. Het beschikbare budget is ca. € 3,1 mln. Een groot deel van de toegekende subsidies heeft echter betrekking op activiteiten in 2020 en volgende jaren. Omdat de subsidies pas in november worden toegekend is nog niet bekend welk deel betrekking heeft op 2019 en welk deel op latere jaren.

Btw-risico Sportbesluit

Op 30 oktober 2018 heeft het college besloten tot een tweesporen aanpak op de btw-wetswijziging waarmee een verruiming wordt voorzien van de btw-vrijstelling voor de sportsector. Deze aanpak geldt niet alleen voor de gemeente maar tevens voor het Sportbedrijf en houdt in dat enerzijds wordt uitgegaan van winstbeoogendheid van het Sportbedrijf en daarmee behoud van de btw-positie richting fiscus en anderzijds het aanvragen van een subsidie bij VWS om het eventueel verlies van die btw-positie te kunnen compenseren. Belang van de gemeente en het Sportbedrijf is om de aftrekbaarheid van btw op investeringen en activiteiten te behouden of te doen compenseren door subsidie. Het ministerie van VWS heeft onlangs 82% van de btw aanvraag verleend. 18% van de aanvraag komt voorsnog niet voor compensatie in aanmerking.

N.B.: De gemeente koerst op het behoud van de btw-positie richting fiscus. Zodra de fiscus hiermee instemt komt de subsidieaanvraag bij VWS te vervallen.

BTW risico Sport en Natuurstad

Het Sportbedrijf heeft in juli 2018 op advies van Bureau Rijksheffingen een brief aan de Belastingdienst Rijnmond gestuurd met daarin de standpuntbepaling dat de activiteiten van het Sportbedrijf, waarvoor de gemeente een inkoopbedrag betaalt, kwalificeren als één met btw belaste prestatie. De Belastingdienst neemt in deze het standpunt in dat er sprake is van meerdere prestaties. Hierdoor loopt de gemeente het risico dat een gedeelte van de door het Sportbedrijf in rekening gebrachte btw op de inkoopfactuur (namelijk het gedeelte dat ziet op sportactiviteiten) niet voor compensatie in aanmerking komt. Hetzelfde kan dan gelden voor een gedeelte van de btw die de stichting Natuurstad de gemeente te zijner tijd in rekening gaat brengen over de subsidie.

Overdracht/sluiting LCC Romeijnshof

Aangezien er onzekerheden zijn met betrekking tot de overdracht van LCC Romeijnshof kunnen knelpunten ontstaan waarbij in de begroting geen rekening mee is gehouden. Hierbij moet gedacht worden aan leegstand, onderhoud en het niet tijdig opzeggen van bestaande contracten.

Vrijval voorziening dubieuze debiteuren inkomensregelingen

Er wordt een meevaller op de voorziening dubieuze debiteuren inkomensregelingen van € 3,0 mln verwacht, maar deze is nog niet in de begroting verwerkt. Een projectteam loopt de risicovorderingen momenteel door op de gevolgen van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over de verjaringstermijn van terugvorderingen op onterecht betaalde bijstand. De resultaten van het projectteam komen eind 2019 beschikbaar. Deze resultaten kunnen leiden tot de noodzaak om de voorziening aan te vullen of deels te laten vrijvallen. Vanwege deze onzekerheid kiest het college ervoor om de resultaten van het project af te wachten en de voorziening bij jaarrekening bij te stellen.

Warmtebedrijf

Het investeringsbesluit voor de Leiding over Oost was gepland voor medio 2019, maar is vertraagd. Op dit moment worden meerdere opties voor het vervolg in beeld gebracht, waaronder het doorzetten van de huidige ingeslagen weg (Leiding over Oost), een alternatieve leiding naar Leiden (Leiding door het Midden) en een optie waarbij het Warmtebedrijf zich beperkt tot de lokale markt. In 2020 wordt een raadsbesluit hierover verwacht.

Het risico in dit dossier vindt zijn weerslag in een verhoogd beslag op de Kredietrisicoreserve in het kader van de verstrekte borgstelling. Dit risico door vertragingskosten wordt voorzien in de kredietrisicoreserve, die daartoe toereikend is. Afhankelijk van het raadsbesluit wordt de bestaande risicobeoordeling herzien.

Voorziening pensioenen bestuurders

Aan de voorziening Pensioenen Bestuurders (bestuurders en voormalig deelgemeentebestuurders) wordt jaarlijkse een bedrag gedoteerd, begroot (circa € 1,3 mln.) Het daadwerkelijk benodigde bedrag fluctueert over de jaren, met name door de wisselende rekenrente. Eind november wordt de definitieve berekening voor het jaar gemaakt door een extern bureau. Deze berekeningen hangen van meerdere factoren af waardoor de berekeningen gedurende het jaar altijd schattingen zijn. De rekenrente is het afgelopen jaar extreem gedaald, de verwachting is daarom dat er extra gedoteerd moet worden.

B. Reserves: wijzigingen in begrote toevoegingen, onttrekkingen en vrijval van reserves

In onderstaande tabel zijn de voorgestelde mutaties in de reserves opgenomen. De voorgestelde begrotingswijzigingen op de reserves werken niet door in het saldo op concernniveau. Tegenover de wijzigingen in reserves staan wijzigingen in de exploitatie. In bijlage B staan de toelichtingen op de reservemutaties.

Overzicht mutatie reserves

Bestemmingsreserves	Stand voor 10- maandsrapportage	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand na 10- maandsrapportage
Algemene middelen	669.419	1.600	-15.593	299	686.314
1. Algemene Reserve	162.842	0	-12.992	0	175.834
2. Bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR)	489.894	1.600	-1.290	0	492.783
3. Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	11.423	0	-1.660	299	12.784
4. Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie	4.481	0	308	0	4.173
5. Bestemmingsreserve Investerings Rozenburg	780	0	40	0	740
Cultuur, sport en recreatie	11.170	-500	3.876	0	6.794
6. Bestemmingsreserve Tijdelijke maatregelen museum Boijmans van Beuningen	6.276	0	1.596	0	4.680
7. Bestemmingsreserve Evenementenfonds	4.894	0	2.780	0	2.114
8. Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	0	-500	-500	0	0
Economische zaken	370	0	-126	0	496
9. Bestemmingsreserve WerkLocaties	370	0	-126	0	496
Onderwijs	17.179	-8.250	-5.071	0	14.000
10. Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	17.179	-8.250	-5.071	0	14.000
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	186.003	-18.201	-7.243	0	175.044
11. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	81.546	-18.500	-1.620	0	64.667
12. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	74.544	0	-3.064	0	77.607
13. Bestemmingsreserve Bodem	29.913	299	0	0	30.212
14. Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	-2.350	0	2.350
15. Bestemmingsreserve Infrastructuur	0	0	-209	0	209
Werk en inkomen	19.739	-6.000	-2.676	0	16.416
16. Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	19.739	0	3.324	0	16.416
17. Bestemmingsreserve Regio deal werk	0	-6.000	-6.000	0	0
Eindtotaal	903.881	-31.351	-26.833	299	899.065

Toelichting mutatie reserves

1. Algemene Reserve

De toevoegingen en onttrekkingen aan de Algemene Reserve dienen als sluitpost voor het in evenwicht brengen van de concern exploitatie. Daartoe wordt deze toevoeging voorgesteld.

2. Bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR)

Stedelijke Inrichting

De begrote kosten ten laste van de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR) en de hiermee samenhangende onttrekkingen zijn geactualiseerd. De begrotingswijziging is saldoneutraal. De wijzigingen betreffen:

- De kosten voor de buitenruimte Hordijk zijn geactualiseerd. De kosten en de bijdrage vanuit het IFR zijn met € 5 opgehoogd.
- De kosten en bijbehorende onttrekkingen voor Hart van Zuid zijn in lijn gebracht met de huidige projectbegroting. De kosten en de bijdrage zijn met € 75 verlaagd.
- Door verschuiving van fasering van de kosten zijn de lasten van subsidies en inkopen voor het programma woningverbetering bestaande voorraad geactualiseerd en met € 1 mln verlaagd. De onttrekking is met eenzelfde budget aangepast.
- Realisatie van het kunstwerk op de Binnenrotte vindt niet meer in laatste kwartaal 2019 plaats, maar gebeurt in eerste kwartaal van 2020. De uitgaven in 2019 zullen daardoor € 270 lager uitvallen
- De fasering van de kosten en bijbehorende onttrekkingen voor Boergoensenhof zijn in lijn gebracht met de huidige projectbegroting. De kosten en de bijdrage vanuit het IFR worden met € 100 verlaagd.

Verder is in de Voorjaarsnota 2019 € 1,6 mln beschikbaar gesteld voor de aankoop van een kiosk op de Coolsingel. De aankoop en sloop van deze kiosk en vervolgens het herinrichten van de openbare ruimte is onderdeel van de herinrichting Coolsingel. De uitgaven komen daardoor niet ten laste van programma Stedelijke inrichting en Ontwikkeling, maar ten laste van het krediet voor de Coolsingel. Daarom is € 1,6 mln toegevoegd aan de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR) als dekking van de toegenomen kapitaalslasten voor de herinrichting van de Coolsingel.

Economische Zaken

De subsidie aan Van Gelder wordt niet in 3 jaar maar in 2 jaar uitgekeerd, vanwege de versnelling en totstandkoming en/of prestatie, waardoor de laatste € 100 wordt bevoorschot in 2019 en de subsidie wordt vastgesteld in 2020. Zowel de lasten, als de onttrekking aan de reserve zullen nu plaatsvinden in 2019.

3. Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds

Economische Zaken

In lijn met een door de EU goedgekeurde verlenging van de cofinanciering van een EU project voor Scale Up, is de looptijd met 2 jaar verlengd tot en met 2021. In 2019 wordt € 300 minder onttrokken en doorgeschoven naar 2020 (€ 150) en 2021 (€ 150). De bedragen voor 2020 en 2021 zullen in de Voorjaarsnota 2020 worden doorgevoerd in de begroting.

Maatschappelijke Ondersteuning

De bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds Onderwijs VSV is bij de Voorjaarsnota 2019 al vrijgevallen, terwijl de onttrekking nog begroot stond. De onttrekking is hierbij teruggedraaid.

4. Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie

Overhead

Binnen het programma Overhead worden de loonkosten met € 126 opgehoogd in verband met een dakpan-constructie. Een dakpan-constructie is een instrument om verjonging te bevorderen: een jongere medewerker wordt ingewerkt door iemand die binnenkort met pensioen gaat. Dit leidt tijdelijk tot dubbele kosten die worden gedekt uit de bestemmingsreserve "Doorontwikkeling Organisatie".

Stedelijke ontwikkeling

In de 2e herziening is er € 56 onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie op het taakveld Wonen en Bouwen in plaats van op het taakveld Ruimtelijke Ordening Ontwikkeling. Binnen het programma Stedelijke Inrichting en Ontwikkeling heeft dit een saldoneutraal effect. Daarnaast zijn bij programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling de loonkosten opgehoogd. Dit is het gevolg van een dakpanconstructie in het kader van verjonging. De dekking vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie.

Verkeer en vervoer

Bij programma Verkeer en Vervoer worden de loonkosten opgehoogd. Dit is het gevolg van een dakpanconstructie in het kader van verjonging. De dekking vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie.

Werk en inkomen

Bij programma Werk en Inkomen worden de loonkosten opgehoogd met € 62. Dit is het gevolg van een dakpanconstructie in het kader van verjonging van het personeelsbestand. De dekking vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie.

5. Bestemmingsreserve Investerings Rozenburg

In samenspraak met de gebiedscommissie is vanuit de Bestemmingsreserve Investerings Rozenburg (BIR) een bedrag beschikbaar gesteld van € 40 om het cameraplan Pothof te realiseren.

6. Bestemmingsreserve Tijdelijke maatregelen museum Boijmans van Beuningen

In de samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen de gemeente, Museum Boijmans van Beuningen (BVB) en Stichting de Verre Bergen is een gemeentelijke bijdrage van totaal € 9,2 mln overeengekomen voor de realisatie van het Depot (collectiegebouw) BVB. De middelen hiervoor komen uit een daarvoor gecreëerde bestemmingsreserve. Voor het jaar 2019 is hiervoor een bedrag benodigd van € 1,6 mln.

7. Bestemmingsreserve Evenementenfonds

Bij de 2e herziening is de dekking voor het Eurovisie Songfestival 2020 vanuit de reserve Evenementenfonds ten onrechte onder de baten verantwoord. Bij de 10-maandsrapportage is dit via een technische wijziging gecorrigeerd naar onttrekking reserves.

8. Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

9. Bestemmingsreserve WerkLocaties

In totaal bedraagt de bestemmingsreserve voor Boulevard Zuid vanuit de bestemmingsreserve Werklocaties € 126. Dit bedrag is bestemd voor het verwijderen van luifels en repareren van gevels. De aanbesteding vindt in oktober 2019 plaats. De prestatie zal in 2020 plaatsvinden. Daardoor vinden zowel de kosten als de onttrekking aan de reserve in 2020 plaats

10. Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

11. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid

Beheer van de Stad

Wijkconciërges: Vanuit de bestemmingsreserve NPRZ-wonen wordt er ten behoeve van het project "Wijkconciërges" een bijdrage van € 800 beschikbaar gesteld ter dekking van de kosten van 4 wijkconciërges. De bijdrage geldt voor de periode 2019-2022. Met deze bijstelling wordt de onttrekking van € 200 in de begroting 2019 verwerkt.

Stedelijke inrichting

De begrote kosten ten laste van de bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) en de hiermee samenhangende onttrekkingen zijn geactualiseerd. De begrotingswijzigingen zijn saldoneutraal. De wijzigingen betreffen:

Door verschuiving van fasering van de kosten zijn de lasten van subsidies en inkoop voor het programma woningverbetering geactualiseerd en met € 1,5 mln verlaagd. De onttrekking is met eenzelfde budget aangepast.

Van een deel van de projecten schuiven de uitgaven en bijbehorende onttrekkingen van 2019 naar 2020. Het gaat om:

- Valkeniersbuurt € 418
- Tiengemetensingel € 100
- Linker Halve Vlieger € 62
- Beijerlandse laan € 58

Verder zijn voor volgende projecten in 2019 bijdragen of aanvullende bijdragen toegekend:

- Vogelbuurt aanvullend € 160, geheel voor 2019.
- Herinrichting Drentsestraat € 107, geheel voor 2019.
- Buitenruimte Simonsblokken € 350 waarvan € 49 voor 2019.

12. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

De begrote kosten ten laste van de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling en de hiermee samenhangende onttrekkingen zijn geactualiseerd. De begrotingswijzigingen zijn saldoneutraal en worden hieronder toegelicht:

- De aanpassingen in de fasering voor de balansprojecten buitenruimte Rotterdam Central District (€ 750), buitenruimte Maasranden (€ 235), buitenruimte Kop van Feijenoord (€ 234) en buitenruimte Wilhelm Tellhof (€ 100).

- De kosten 2019 voor buitenruimte RCD (Kruisstraat, Delftsestraat en Hofplein) zijn geactualiseerd. Daardoor verschuift een deel van de bijdrage vanuit de reserve Gebiedsontwikkeling van 2019 naar 2020: € 257.
- De subsidie voor het project Herstructurering Pendrecht is met € 790 verlaagd. De onttrekking aan de reserve Gebiedsontwikkeling is met een zelfde budget aangepast.
- Door vertraging in oplevering en financiële afhandeling van de projecten Jaffa F1, Staringbuurt en Herstructurering Landbouwbuurt schuiven de kosten voor deze projecten en bijdragen vanuit de reserve Gebiedsontwikkeling door van 2019 naar 2020: € 1,7 mln.
- De kosten 2019 voor de Kostenplaats Stadsvernieuwing (KPSV) Bodemsanering zijn geactualiseerd. Daardoor verschuift een deel van de bijdrage vanuit de reserve Gebiedsontwikkeling door van 2019 naar 2020: € 220.
- Door verschuiving van fasering van de kosten zijn de lasten van subsidies en inkopen voor het programma woningverbetering particuliere voorraad geactualiseerd en met € 1,1 mln verlaagd. De onttrekking aan de reserve Gebiedsontwikkeling is met eenzelfde budget aangepast.
- De planvoorbereiding van de Big Five buitenruimteprojecten Park Maashaven, Hofbogen (plus-variant), Groene Long, Alexanderknoop en Schouwborgplein staat gepland voor 2019 en 2020 verwacht. De lasten en dekking uit de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling zijn niet eerder begroot. De lasten en dekking worden bijgesteld voor het jaar 2019 (€ 1 mln).

Verder zijn voor de volgende projecten in 2019 bijdragen toegekend:

- Het Park € 1 mln, waarvan € 600 voor 2019
- Evenementendek bij het depot Boijmans van Beuningen € 2.131, waarvan € 288 voor 2019
- Voorplein Wijkpark Oude Westen € 200
- Getijdepark Keilehaven € 552, waarvan € 100 voor 2019
- Bruggenhoofd Maaskade Noordereiland € 227, waarvan € 88 voor 2019
- Verlevendiging Wilhelminapier € 280, waarvan € 80 voor 2019
- Konaklocatie € 144, waarvan € 94 voor 2019
- Herinrichting Winkelcentrum Lage Land € 600, waarvan € 30 voor 2019

13. Bestemmingsreserve Bodem

In de begroting wordt vanuit de bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds € 299 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bodem. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2018 € 299 ten laste van de Bestemmingsreserve Bodem is geboekt in plaats van de Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds Regionale Uitvoeringsdiensten.

14. Bestemmingsreserve Energietransitie

Economische Zaken

Voor de Energietransitie (ETB) is in 2019 € 2,6 mln toegewezen aan het programma Economie. Hiervan schuift € 1 mln voor een leningaanvraag voor Waste to Chemicals (WTC) door naar 2020, omdat de aanvraag voor de lening nog niet is ingediend bij de Gemeente. Daarnaast lopen diverse projecten voor een bedrag van € 0,6 mln over de jaargrens heen. Dit resulteert in een verlaging van programmakosten en onttrekking aan reserves van € 1,6 mln.

Stedelijke inrichting

De gemeente heeft een Rijksbijdrage ontvangen ter hoogte van in totaal € 6,5 mln als cofinanciering voor de verbetering van de luchtkwaliteit. Deze bijdrage is gestort in de bestemmingsreserve Energietransitie. De cofinanciering vanuit de gemeente komt uit het energietransitiebudget. Eind september heeft de bestuurlijke besluitvorming over de toekenning van deze cofinanciering uit het energietransitiebudget plaatsgevonden. De 3 projecten (Bouwlogistiek, Walstroom en Mobiliteitsmanagement) zijn na deze besluitvorming gestart, gefinancierd uit de twee bestemmingsreserves Energietransitie en Taakmutaties

Gemeentefonds Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Het lastenbudget en de daaraan gekoppelde dekking uit deze bestemmingsreserve is verlaagd met € 1,9 mln.

15. Bestemmingsreserve Infrastructuur

De activering en bijbehorende onttrekking aan de bestemmingsreserve Infrastructuur is in lijn gebracht met de huidige projectbegroting voor Rotterdam CS. Het betreft een aanpassing in de fasering, waarbij € 209 is doorgeschoven naar 2020.

16. Bestemmingsreserve BUIG

De definitieve vaststelling van het BUIG-budget is eind september 2019 door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gepubliceerd en bedraagt € 529 mln. Dit is € 5,2 mln lager dan het zogeheten nader voorlopig budget. Op grond van de laatste ramingen van de uitkeringslasten en loonkostensubsidies verwacht het college een onderbesteding van € 1,9 mln. Na de definitieve vaststelling van het BUIG budget 2019 en de naar verwachting lagere uitkeringslasten stelt het college een onttrekking van € 3,3 mln aan de reserve BUIG voor.

17. Bestemmingsreserve Regio deal werk

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

C. Investeringskredieten: aanpassingen van investeringskredieten

In onderstaand overzicht zijn de nieuwe en aangepaste investeringskredieten opgenomen waarover uw raad gevraagd wordt te besluiten. In bijlage C zijn de toelichtingen opgenomen.

Nieuwe investering

Programma (bedragen x € 1.000)	Cat	Voorstel krediet	2019	2020	2021	2022	2023
Beheer van de stad		342	157	185	0	0	0
Digitaliseren Onderhoud Management Systeem	N	342	157	185	0	0	0

Digitaliseren onderhoud managementsysteem

Na de implementatie van het assetbeheer systeem Obsurv, blijkt dat het digitaliseren van het onderhoudsproces bij deze (en meer) afdelingen sterk kan bijdragen aan hun doelstellingen. Daarom is besloten om een gezamenlijk voorstel te doen een project te starten voor het digitaliseren van het onderhoudsproces.

Bijgestelde lopende investeringen

Programma (bedragen x € 1.000)	Gevoteerd	Bijstelling krediet	Nieuw gevoteerd	Realisatie t/m 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ruimtelijke ontwikkeling	45.900	1.600	47.500	12.558	9.959	12.927	10.456	0	0
Coolsingel	45.900	1.600	47.500	12.558	9.959	12.927	10.456	0	0

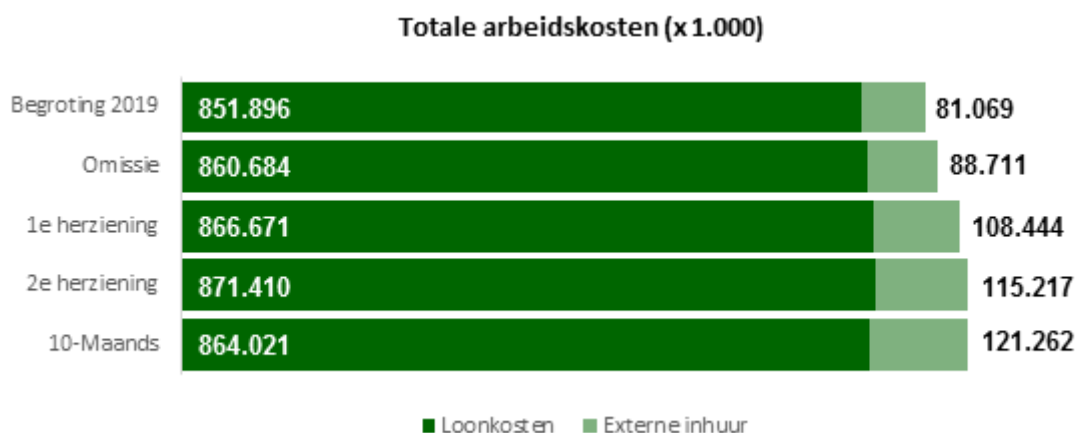
Coolsingel

In de voorjaarsnota 2019 is € 1,6 mln beschikbaar gesteld voor de aankoop van een kiosk op de Coolsingel. De aankoop, sloop en vervolgens het herinrichten van de openbare ruimte is onderdeel van de herinrichting Coolsingel. De uitgaven voor aankoop komen daardoor niet ten laste van het resultaat 2019, maar ten laste van het krediet voor de Coolsingel. Het krediet wordt opgehoogd met € 1,6 mln. Deze extra kosten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR). In de 10-maandsrapportage 2019 is dit bedrag toegevoegd aan deze bestemmingsreserve.

D. Toelichting op mutaties arbeidskosten in de begroting

Arbeidskosten

De 10-Maandsrapportage 2019 laat ten opzichte van de 2e Herziening 2019 een daling van de arbeidskosten zien van € 1,3 mln. De begrote loonkosten dalen met € 7,4 mln en de externe inhuur stijgt met € 6 mln. Het begrote percentage externe inhuur ten opzichte van de totale arbeidskosten komt hiermee op 12,3% (ten opzichte van 11,7% bij de 2e herziening).

Loonkosten

De daling van de begrote loonkosten is met name zichtbaar op de programma's Maatschappelijke ondersteuning, Openbare orde en veiligheid, Overhead, en Stedelijke inrichting en ontwikkeling. Bij de 10-maandsrapportage is ongeveer € 3,5 mln van het loonkostenbudget omgezet in budget voor externe inhuur. Vermindering van externe inhuur en meer mensen in vaste dienst nemen is verder in gang gezet. Bij de begroting 2020 is al rekening gehouden met lagere inhuurbudgetten.

- bij Maatschappelijke ondersteuning is loonkostenbudget omgezet in inhuur voor de uitvoering van Deltaplan Schulden.
- bij Openbare orde en Veiligheid is bijna de totale bijstelling op personeel het gevolg van het omzetten van budget naar inhuur. Met betrekking tot de inzet van handhavers is gekeken naar de realisatie en verwachte inzet de rest van het jaar. Als gevolg daarvan is budget omgezet naar inhuur. Bij Veilig is omgezet naar inhuur in verband met extra inzet rondom de intensiveringen (Ondermijning en Kwetsbare wijken) en inhuur voor aanpak Radicalisering.
- in het programma Overhead worden lagere WW lasten vanuit UWV verwacht dan begroot en is bij Audit & Control budget overgezet naar inhuur in verband met openstaande vacatures.
- bij Stedelijke inrichting en ontwikkeling is sprake van diverse overhevelingen, waaronder die van loonkosten naar inhuur in verband met moeilijk vervulbare vacatures.
- bij Werk en inkomen is het budget naar beneden bijgesteld als gevolg van minder snelle groei van het aantal gemeentelijke garantiebanen dan verwacht.

Inhuur

Bij de 10-Maands is de bijstelling op inhuur grotendeels gedaan om moeilijk vervulbare vacatures in te kunnen vullen (omzetten loonkosten voor ongeveer € 3,5 mln) of i.v.m. het uitvoeren van tijdelijke werkzaamheden (vaak projecten). In het eerste geval gaat het om een tijdelijke oplossing, werving voor deze vacatures blijft doorgaan.

De stijging van de begrote kosten voor externe inhuur zit voornamelijk bij Maatschappelijke ondersteuning, Openbare orde en veiligheid, Stedelijke inrichting en ontwikkeling, Volksgezondheid en zorg en Overhead. Bij Werk en inkomen is juist een daling van de inhuur te zien. Naast de hierboven reeds genoemde overheveling van loonkostenbudget naar externe inhuur zijn er nog enkele redenen voor bijstelling op inhuur:

- bij Maatschappelijke ondersteuning is budget opgehoogd voor Armoedebestrijding en extra inzet bij Veldacademie voor diverse projecten.
- bij Stedelijke inrichting en ontwikkeling is het budget voor inhuur opgehoogd voor infrastructurele werkzaamheden op investeringsprojecten en voor extra inzet op de Big Five projecten.
- binnen het programma Volksgezondheid en zorg is het inhuurbudget opgehoogd bij Vraagwijzers, ABV, B&O zorg en veiligheid en reizigerszorg.
- bij Werk en inkomen is het budget naar beneden bijgesteld omdat de budgetdaling voor begeleiding naar werk deels is ingevuld door minder extern in te huren.

Zie voor meer toelichting per programma ook 'bijlage toelichting arbeidskosten'.

Omvang van inhuurlasten op inkoop en uitbestede werkzaamheden

Eerder bent u geïnformeerd dat inhuurlasten worden vastgelegd op meerdere categorieën in de financiële administratie. Vrijwel alle categorieën (zowel apparaatslasten als programmalasten) worden zichtbaar als inhuur in deze 10-maandsrapportage met uitzondering van inhuurlasten op inkoop en uitbestede werkzaamheden. De aard van deze inhuur is divers. Het betreft uitzendkrachten in het primaire proces zoals verkeersregelaars en reinigers bij evenementen, projectleiders voor Hoekse lijn, etc. Het betreft zowel exploitatie- als investeringsprojecten.

Anders dan inhuur op programma, die naar aanleiding van de analyse op arbeidskosten nu wordt gepresenteerd in deze paragraaf, gaat het hier om veel posten die op verschillende plekken in de administratie zijn geboekt.

Conform toezegging in de raadsbrief (19bb12020) wordt deze categorie toegelicht in deze paragraaf, tot het moment dat hiervoor een duurzame oplossing is gerealiseerd. De omvang van inhuurlasten op inkoop en uitbestede werkzaamheden betreft bij de 10-maandsrapportage € 13,7 mln.

E. Toelichting op begrotingsmutaties per programma

1. Algemene middelen

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Actualisatie algemeen deel Gemeentefonds	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-11.430
Bijstelling dividend deelneming	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	353
Financieringsbaten	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	1.081
Overige opbrengsten belastingen	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-500
Vorming voorziening vennootschapsbelasting	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-4.445
Actualisatie investeringen	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	212
Vrijval stelpost omslagrente	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	500
Actualisatie taakmutaties Gemeentefonds	Taakmutaties	7.737
Sluitpost saldo Algemene Reserve	Reserves	-12.992
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	-33.250
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-59
Algemene middelen	Totaal	-52.793

Actualisatie algemeen deel Gemeentefonds

Op Prinsjesdag, dinsdag 17 september jl., zijn onder andere de Miljoenennota, de Rijksbegroting en de septembercirculaire Gemeentefonds 2019 gepubliceerd. Volgens het systeem van 'samen-de-trap-op-en-samen-de-trap-af' hebben wijzigingen in vrijwel alle rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het Gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het Gemeentefonds (positief of negatief) wordt het accres genoemd. Tezamen met een vrijval van € 1,9 mln op het taakveld 'Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen' daalt de algemene uitkering per saldo met € 11,4 mln. De belangrijkste verklaringen voor wijzigingen van het accres zijn aanpassingen in het investeringsritme van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat én Defensie, het woningmarktpakket, het sluiten van het pensioenakkoord en bijstellingen van loon- en prijsontwikkelingen. Daarnaast leiden wijzigingen van waarden van maatstaven, waaronder die van het 'sociaal domein', WOZ-waarden en bijstandsgerechtigden, tot mutaties in de algemene uitkering.

Actualisatie rente grondexploitaties

De aan de grondexploitaties toegerekende rente is herrekend op basis van het geactualiseerde investeringsvolume in de grondexploitaties. De rente maakt onderdeel uit van de boekwaarde van de grondexploitaties en wordt net als de reguliere mutaties in de grondexploitaties conform de BBV overgeboekt naar de balans. Het effect van de actualisatie van de aan de grondexploitaties toegerekende rente is saldo neutraal.

Bijstelling dividend deelneming

Op basis van geprognosticeerde dividend 2019 van deelneming Evides blijkt dat de gemeente Rotterdam € 353 meer dividenden over 2018 in 2019 ontvangt dan geraamd.

Financieringsbaten

In september en oktober 2019 zijn nieuwe leningen aangetrokken. Vanwege de huidige negatieve rentestand ontvangt de gemeente bij het afsluiten van deze leningen € 1,1 mln.

Overige opbrengsten belastingen

De bedragen die door Belastingen niet kunnen worden herleid aan een openstaande vordering, worden in de administratie apart gelabeld. In 2019 zijn deze verwachte opbrengsten € 0,5 mln lager dan begroot.

Vorming voorziening vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn op grond van rijkswetgeving ook gemeenten vennootschapsbelastingplichtig geworden. De totaal verschuldigde vennootschapsbelasting (Vpb) van de gemeente Rotterdam worden verantwoord op het taakveld Vennootschapsbelasting. Op basis van een concernbrede inventarisatie van activiteiten zijn voor 2016 en verdere jaren uitsluitend bepaalde activiteiten van het Lease-bedrijf onder de Vpb-bepalingen begrepen en begroot.

Momenteel vinden gesprekken plaats met de Rijksbelastingdienst (RBD), waarin de RBD ook andere activiteiten onder de Vpb-bepalingen wil brengen, te weten: het beschikbaar stellen van ruimte voor reclameuitingen en de verhuur van brandstofverkooppunten. De RBD heeft aangegeven onze Vpb-aangifte, met ingang van heffingsjaar 2016, hierop te willen corrigeren. De gemeente neemt hierbij het standpunt in dat in geval van deze activiteiten geen sprake is van Vpb-plichtige ondernemersactiviteiten, maar van vermogensbeheer. Een bezwaar- en beroepsgang tegen de opgelegde Vpb-aanslagen ligt daarom in de rede.

Op dit moment heeft de gemeente Rotterdam nog geen definitieve Vpb-aanslag 2016 ontvangen. In afwachting daarvan wordt voorgesteld om deze verwachte Vpb-aanslag over de periode 2016 t/m 2019 nu al te voorzien. Het te voorziene bedrag over deze periode is gebaseerd enerzijds op de Vpb-lasten voor de omvang van de activiteiten reclameuitingen en brandstofverkooppunten en anderzijds op de verwachte kans dat onze gemeente in het voordeel gesteld wordt bij een gerechtelijke uitspraak. Dit voorziene bedrag over de periode 2016 t/m 2019 bedraagt daarmee € 4,4 mln (inclusief eventueel verschuldigde belastingrente). Afhankelijk van het verloop van de rechtsgang zullen eventueel ook latere heffingsjaren voorzien moeten worden.

Actualisatie investeringen

Op basis van het geactualiseerde concernbrede investeringsvolume vindt herberekening plaats van de toegerekende rente. Hierdoor ontstaat bij het taakveld Treasury een voordeel van € 212.

Vrijval stelpost omslagrente

Bij de 2e Herziening 2019 zijn de financiële effecten van de verlaging van de omslagrente van 2,25 % naar 2,0 % voor het gehele concern nog verrekend op het taakveld Treasury. Daarbij was op het taakveld Treasury een stelpost (€ 500) opgenomen voor eventuele onvoorziene effecten van de omslagrente. Voor 2019 wordt voorgesteld om deze vrij te laten vallen ten gunste van het algemeen beeld.

Actualisatie taakmutaties Gemeentefonds

Als gevolg van de septembercirculaire Gemeentefonds vinden wijzigingen in de taakmutaties plaats. In de septembercirculaire zijn voor het jaar 2019 in hoofdzaak middelen (€ 7,7 mln) beschikbaar gesteld voor de aanpak van het lerarentekort, het programma 'aardgasvrije wijken' en voor maatschappelijke opvang. Mutaties worden verwerkt bij de desbetreffende programma's.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot, maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden.

Sluitpost saldo Algemene Reserve

De toevoegingen en onttrekkingen aan de Algemene reserve dienen als sluitpost voor het in evenwicht brengen van de concern exploitatie. Daartoe worden deze toevoegingen en onttrekkingen voorgesteld.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse bijstellingen op de arbeidskosten.

2. Beheer van de stad

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Actualisatie opbrengsten rioolheffing	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Bijdrage calamiteiten groen	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-925
Bijdrage ruimtelijke adaptatie	Taakmutaties	-17
Herverdeling AVG budget	Technische wijzigingen	-55
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	0
Beheer van de stad	Totaal	-997

Actualisatie opbrengsten rioolheffing

Dit betreft een saldoneutrale bijstelling van de opbrengsten rioolheffing naar aanleiding van de hogere opbrengstverwachting voor 2019.

Bijdrage calamiteiten groen

Bij de Voorjaarsnota 2019 is de motie 'Denk aan Stadsbeheer' aangenomen. Zoals gesteld in de motie is het niet eenvoudig gebleken om direct de volledige 50 handhavers te benoemen. Voortgang hiervan gaat voortvarend en voor de korte termijn wordt er ook extra ingehuurd. Desalniettemin verwachten we een onderbesteding op het programma Openbare orde en veiligheid van € 0,9 mln. In de motie wordt gevraagd de vrijgekomen middelen als gevolg van het niet onmiddellijk kunnen invullen van deze handhavers in te zetten voor Stadsbeheer.

Binnen programma Beheer van de stad, wat onder Stadsbeheer valt, wordt een tekort verwacht van € 0,9 mln. Dit tekort is ontstaan door calamiteiten, essentaksterfte, Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups. Om te voorkomen dat deze calamiteiten moeten worden opgevangen binnen de reguliere beheerbudgetten van het programma Beheer van de stad (waardoor niet alle geplande prestaties geleverd kunnen worden) wordt voorgesteld om, in overeenstemming met de motie, de vrijgekomen middelen ter dekking van deze calamiteiten binnen Stadsbeheer in te zetten.

Bijdrage ruimtelijke adaptatie

In de septembercirculaire is er ten behoeve van de ruimtelijke adaptatie een bijdrage toegekend van € 17. Met deze bijstelling wordt betreffende bijdrage in de begroting 2019 verwerkt.

Herverdeling AVG-budget

Om in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de 'basis op orde' werkzaamheden tijdig en juist uit te voeren, zijn bij de eerste herziening voor 2019 extra middelen beschikbaar gesteld die binnen het programma Overhead zijn verwerkt. De middelen worden nu herverdeeld naar de programma's waar de inzet gepleegd wordt.

Diverse bijstellingen

Betreft diverse budgettaire neutrale mutaties binnen programma Beheer van de stad, waaronder doorbelastingen loonkosten naar diverse projecten.

3. Bestuur en dienstverlening

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Detachering Ro!Entree	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Dotatie Pensioenvoorziening Raad	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-600
Rijksbijdrage experiment centrale stemopneming	Taakmutaties	-40
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-7
Bestuur en dienstverlening	Totaal	-647

Detachering Ro!Entree

Voor het detacheren van een medewerker van de Gemeente Rotterdam bij Ro!Entree wordt een vergoeding ontvangen € 100. De lasten en de baten zijn bijgesteld.

Dotatie Pensioenvoorziening Raad

De voorziening pensioenen (oud) raadsleden is niet toereikend. Dit wordt veroorzaakt door een lagere rekenrente, hiervoor is aanvullend budget toegevoegd.

Rijksbijdrage experiment centrale stemopneming

De gemeente Rotterdam heeft voor deelname aan het experiment centrale stemopneming in 2019 een bijdrage van € 40 ontvangen uit het Gemeentefonds.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse bijstellingen.

4. Cultuur, sport en recreatie

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	500
Rijksbijdrage proeftuinen cultuurprofielen	Taakmutaties	-76
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	- 16
Cultuur, sport en recreatie	Totaal	408

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

Rijksbijdrage proeftuinen cultuurprofielen

Om culturele vernieuwing in de regio te stimuleren stelt het Rijk in 2019 € 76 beschikbaar in het kader van proeftuinen cultuurprofielen. Rotterdam heeft de proeftuin Campus Coolhaven; een programma waarmee 6 culturele Coolhavense partners (waaronder Maas) ruimte en perspectieven bieden aan creatief talent binnen de podiumkunsten.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse kleine bijstellingen zowel binnen als buiten het programma, waaronder de reserve Evenementenfonds. Bij de 2e herziening is de dekking voor het Eurovisie Songfestival 2020 vanuit de reserve Evenementenfonds ten onrechte onder de baten verantwoord. Bij de 10-maandsrapportage is dit via een technische wijziging gecorrigeerd naar onttrekking reserves.

5. Economische Zaken

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	9
Economische zaken	Totaal	9

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse technische bijstellingen.

6. Maatschappelijke ondersteuning

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Mutatie rijksbijdrage LHBTI-emancipatiebeleid	Taakmutaties	-50
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	2.000
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-13
Maatschappelijke ondersteuning	Totaal	1.937

2.000

Mutatie rijksbijdrage LHBTI-emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling ter verdere bevordering van de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en Intersekse personen). De gemeente ontvangt hiervoor € 50.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse kleine afwijkingen zowel binnen als buiten het programma.

7. Onderwijs

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	8.250
Rijksbijdrage aanpak lerarentekort	Taakmutaties	-1.000
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-15
Onderwijs	Totaal	7.234

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

Rijksbijdrage aanpak lerarentekort

Voor de aanpak van het lerarentekort in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) stelt het kabinet voor 2019 aan elk van deze gemeenten € 1 mln beschikbaar. Dit gezien de omvang van het (geraamde) lerarentekort in de G4 en de urgentie daar wat aan te doen. Met behulp van deze bijdrage kunnen deze gemeenten uitvoering geven aan de plannen voor de aanpak van de lerarentekorten die in samenspraak met het onderwijs in het voorjaar van 2019 zijn vastgesteld.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse mutaties zowel binnen als buiten het programma.

8. Openbare orde en veiligheid

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Bijdrage aan calamiteiten groen	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	919
Versterkingsplan RIEC	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Bijdrage radicalisering vanuit NCTV	Taakmutaties	-762
Inzet AVG verdelen	Technische wijzigingen	-69
Inhuur Veilig	Technische wijzigingen	130
Project geweld tegen vrouwen	Technische wijzigingen	37
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	187
Openbare orde en veiligheid	Totaal	442

Bijdrage calamiteiten groen

Bij de Voorjaarsnota 2019 is de motie 'Denk aan Stadsbeheer' aangenomen. Zoals gesteld in de motie is het niet eenvoudig gebleken om direct de volledige 50 handhavers te benoemen. Voortgang hiervan gaat voortvarend en voor de korte termijn wordt er ook extra ingehuurd. Desalniettemin verwachten we een onderbesteding op het programma Openbare orde en veiligheid van € 0,9 mln. In de motie wordt gevraagd de vrijgekomen middelen als gevolg van het niet onmiddellijk kunnen invullen van deze handhavers in te zetten voor Stadsbeheer. Binnen programma Beheer van de stad wordt een tekort verwacht van € 0,9 mln. Dit tekort is ontstaan door calamiteiten, essentaksterfte, Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups. Om te voorkomen dat deze calamiteiten moeten worden opgevangen binnen de reguliere beheerbudgetten van het programma Beheer van de stad (waardoor niet alle geplande prestaties geleverd kunnen worden) wordt voorgesteld om, in overeenstemming met de motie, de vrijgekomen middelen ter dekking van deze calamiteiten in te zetten.

Versterkingsplan RIEC

Er is extra geld ontvangen vanuit het Rijk voor de pijler Bestuurlijk Afpakken van het versterkingsplan RIEC en voor het operationeel bestuurlijk team. Dit is budgetneutraal in de begroting verwerkt.

Bijdrage radicalisering vanuit NCTV

De bijdrage van Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) wordt in december ontvangen via het Gemeentefonds en is daarom bij de 10-maandsrapportage verwerkt in de begroting van Veilig.

Inzet AVG verdelen

Er is personeelsbudget overgekomen vanuit het programma Overhead naar dit programma voor de inzet rondom de AVG-problematiek.

Inhuur Veilig

Budget voor uitbesteed werk is nader geduid als specifiek voor inhuur van externen voor de inzet voor informatiegestuurd werken in de wijken. Deze wijziging betreft onder andere een verschuiving van €130 naar programma overhead.

Project geweld tegen vrouwen

Vanuit programma Openbare orde en veiligheid is van het budget voor wijkveiligheid budget overgeheveld naar programma Maatschappelijke ondersteuning ten behoeve van het project geweld tegen vrouwen.

Diverse bijstellingen

Er hebben diverse wijzigingen en verschuivingen plaatsgevonden in de begroting van dit programma.

9. Overhead

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Lagere WW-lasten	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	1.000
Kostendeckende huur Concernhuisvesting	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-3.455
Correctie budgetoverheveling Overhead	Technische wijzigingen	500
Herverdeling AVG budget	Technische wijzigingen	446
Mutaties Activering Overhead	Technische wijzigingen	31
Mutaties Clusterondersteuning	Technische wijzigingen	-659
Overhead	Totaal	-2.138

Lagere WW-lasten

Door de aantrekkende arbeidsmarkt en effectievere begeleiding is de verwachting dat de begrote WW-lasten voor 2019 lager zullen uitvallen. De begroting wordt daarom neerwaarts bijgesteld.

Kostendeckende huur Concernhuisvesting

In 2019 is de kostendeckende huur voor Concernhuisvesting opnieuw door Vastgoed berekend aan de hand van de kaders die daarvoor zijn. Hiervoor zijn de verschillende componenten van de kostendeckende huur geactualiseerd. Vooral de actualisering van de meerjaren onderhoudsplannen (MOP's) leidt tot een stijging, hierbij wordt uitgegaan van conditieniveau 3: sober en doelmatig. De stijging van de kostendeckende huur levert een knelpunt op van € 3,5 mln in 2019 op het programma Overhead, taakveld Concernondersteuning. Deze herrekening heeft een structureel effect, dit wordt meegenomen in de bestuursopdracht Vastgoed.

Correctie budgetoverheveling Overhead

Deze budgetoverheveling van € 500 vanuit programma "Overhead" naar programma "Volksgezondheid en Zorg" betreft een correctie op eerdere overhevelingen van overheadbudgetten naar aanleiding van verzelfstandigingen in 2017.

Herverdeling AVG-budget

Om in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de 'basis op orde' werkzaamheden tijdig en juist uit te voeren, zijn bij de eerste herziening voor 2019 extra middelen beschikbaar gesteld die binnen het programma Overhead zijn verwerkt. De middelen worden nu herverdeeld naar de programma's waar de inzet gepleegd wordt.

Mutaties Activering Overhead

Investeringsprojecten worden geactiveerd inclusief de overheadkosten. Dat is in lijn met de voorschriften voor integrale kostentoerekening. Door het activeren van de overheadkosten ontstaat dekking in de exploitatie. Deze dekking wordt onder dit programma gepresenteerd.

Mutaties Clusterondersteuning

Apparaatslasten binnen de clusters worden - op basis van de aard ervan - toegerekend aan het programma overhead of aan het primair proces. Deze bijstelling bestaat uit diverse mutaties binnen de clusters met een effect op de (cluster)overhead. Het gaat in dit geval met name om mutaties binnen de programma's "Verkeer en Vervoer" en "Openbare orde en Veiligheid".

10. Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Verschuiving onderhoud P+R Slinge naar 2020	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Actualisatie investeringen en desinvesteringen grondexploitaties	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Actualisatie rente grondexploitaties	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Actualisatie resultaatnemingen grondexploitaties	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	10.700

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Bijstelling incidentele opbrengsten erfpacht	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	10.179
Ramingsbijstelling opbrengsten corporaties	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Aardgasvrije wijken	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	1.628
Wabo leges credit 2019	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	1.500
Kostendeckende huur Concernhuisvesting	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Huurlasten Collectiegebouw	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-1.031
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	18.500
Aardgasvrije wijken	Taakmutaties	-1.628
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-242
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	Totaal	39.606

Verschuiving onderhoud P+R Slinge naar 2020

De onderhoudswerkzaamheden aan P+R Slinge zijn gestart. Een deel van het in 2019 voorziene onderhoud vindt plaats wanneer de eerste fase van de onderhoudswerkzaamheden is afgerond om de overlast voor bezoekers te beperken. De kosten van deze onderhoudswerkzaamheden worden doorbelast aan het programma Verkeer en vervoer. Voor het programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling heeft dit geen resultaatseffect omdat de lagere kosten ook leiden tot lagere interne doorbelastingen.

Actualisatie investeringen en desinvesteringen grondexploitaties

Het investeringsvolume in de grondexploitaties is geactualiseerd en in lijn gebracht met de huidige projectbegrotingen. De investeringen bestaan uit apparaatskosten, kosten voor verwervingen, kosten voor bouw- en woonrijp maken en overige kosten. De desinvesteringen bestaan uit gronduitgiften (intern en extern), subsidies, investeringsbijdragen en overige opbrengsten. Alle baten en lasten worden conform de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) overgeboekt naar de balans, waardoor het effect van de actualisatie saldo neutraal is.

Actualisatie rente grondexploitaties

De aan de grondexploitaties toegerekende rente is herrekend op basis van het geactualiseerde investeringsvolume in de grondexploitaties. De rente maakt onderdeel uit van de boekwaarde van de grondexploitaties en wordt net als de reguliere mutaties in de grondexploitaties conform de BBV overgeboekt naar de balans. Het effect van de actualisatie van de aan de grondexploitaties toegerekende rente is saldo neutraal.

Actualisatie resultaatnemingen grondexploitaties

De commissie BBV heeft in haar laatste notitie voor de grondexploitaties (juli 2019) een wijziging doorgevoerd in de berekeningssystematiek voor de tussentijdse winstnemingen in de grondexploitaties. In de notitie is voorgeschreven dat de grondslag voor de tussentijdse winstnemingen de eindwaarde is. Ten opzichte van de berekening op basis van de netto contante waarde (de grondslag die tot het verschijnen van de notitie werd gehanteerd) levert dit een éénmalige extra winstneming van € 10,7 mln op door het verplicht naar voren halen van de winsten.

Bijstelling incidentele opbrengsten erfpacht

De incidentele opbrengsten erfpacht zijn bijgesteld aangezien een grote conversie van afkoop naar eigendom in 2019 is gerealiseerd.

Ramingsbijstelling opbrengsten corporaties

Voor het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) zijn minder kosten gemaakt. De woningcorporaties krijgen deze kosten ook minder doorberekend.

Aardgasvrije wijken

In 2019 is door het Rijk via de septembercirculaire € 1,6 mln beschikbaar gesteld voor aardgasvrije wijken. Dit bedrag is bestemd voor grootschalige proeftuinen in het kader van het Programma Aardgasvrije wijken. Door het laat beschikbaar komen van deze rijksbijdrage is het niet mogelijk geweest om de middelen in 2019 te besteden.

Wabo leges credit 2019

De verwachting is dat het aantal restituties van de Wabo leges voor 2019 minder is dan begroot. Dit impliceert een verlaging van het budget met € 1,5 mln.

Kostendekkende huur Concernhuisvesting

In 2019 is de kostendekkende huur voor Concernhuisvesting opnieuw door Vastgoed berekend aan de hand van de kaders die daarvoor zijn. Hiervoor zijn de verschillende componenten van de kostendekkende huur geactualiseerd. Vooral de actualisering van de meerjaren onderhoudsplannen (MOP's) leidt tot een stijging, hierbij wordt uitgegaan van conditieniveau 3: sober en doelmatig. De stijging van de kostendekkende huur levert een knelpunt op van € 3,6 mln in 2019, waarvan € 3,455 mln voor het programma Overhead, taakveld Concernondersteuning en € 0,145 mln. voor het programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld beheer overige gebouwen en gronden. Deze herrekening van € 3,6 mln. heeft een structureel effect, dit wordt meegenomen in de bestuursopdracht Vastgoed.

Huurlasten Collectiegebouw

Bij aanvang van het project is afgesproken dat de huur door de gemeente in 2019 start. Daarmee kan stichting Collectiegebouw haar verplichtingen tijdens de aanlooperperiode tot exploitatie voldoen. Vanwege ontstane vertragingen tijdens de bouw is die periode langer geworden. Hierdoor is een knelpunt ontstaan waardoor de huurverplichting van de gemeente in 2019 niet is gedekt. Om die reden wordt met deze wijziging de begroting in 2019 met € 1 mln bijgesteld.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot, maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutaties Gemeentefonds, Regiodeal onderwijs, cultuur en werk.

Aardgasvrije wijken

In 2019 is door het Rijk via de septembercirculaire € 1,6 mln beschikbaar gesteld voor aardgasvrije wijken. Dit bedrag is bestemd voor grootschalige proeftuinen in het kader van het Programma Aardgasvrije wijken.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse kleine wijzigingen.

11. Verkeer en vervoer

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Verschuiving onderhoud P+R Slinge naar 2020	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	1.000
Hogere parkeerbatens	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	5.300
Verschuiving werkzaamheden City Lounge naar 2020	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	400
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	361
Verkeer en vervoer	Totaal	7.061

Verschuiving onderhoud P+R Slinge naar 2020

De onderhoudswerkzaamheden aan P+R Slinge zijn gestart. Een deel van het in 2019 voorziene onderhoud zal plaatsvinden wanneer de eerste fase van de onderhoudswerkzaamheden is afgerond om de overlast voor bezoekers te beperken. Dit leidt in 2019 tot een onderbesteding van € 1 mln.

Hogere parkeerbatens

De parkeerbatens vallen hoger uit. Dit heeft een aantal oorzaken:

- Sinds 1 juni 2019 is er een proef gehouden met het handhaven van betaald parkeren op afstand waardoor de controles sneller en efficiënter plaatsvinden. De opbrengsten fiscale naheffingen vallen hierdoor hoger uit.
- In de wijk Middelland is de tijd waarop betaald parkeren geldt per 1 juli uitgebreid. Dit heeft geleid tot hogere batens en lasten (saldo positief) vanuit kortparkeren op straat, bezoekersregeling en fiscale naheffingen.
- Hogere bezetting in de garages Schouwburgplein I en II en daarnaast toename van maatwerkcontracten in de parkeergarages.

Verschuiving werkzaamheden City Lounge naar 2020

Het aantal parkeerplaatsen op straat wordt in bepaalde straten beperkt om ruimte te maken voor City Lounge. Voor 2019 stonden er 2 locaties op de planning, de Parkkade en de Westblaak. De werkzaamheden voor de Parkkade starten dit jaar. Door werkzaamheden aan de Coolsingel wordt -om de verkeersoverlast te beperken- in 2020 gestart met de locatie Westblaak. Dit leidt voor 2019 tot € 400 lagere lasten.

Diverse bijstellingen

Diverse budgetten zijn geactualiseerd op basis van de verwachte uitgaven.

12. Volksgezondheid en zorg

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Mutatie rijksbijdrage maatschappelijke opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)	Taakmutaties	-145
Mutatie rijksbijdrage Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren	Taakmutaties	-93
Mutatie rijksbijdrage ambulantisering Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)	Taakmutaties	-2.891
Mutatie rijksbijdrage Voogdij 18+	Taakmutaties	293
Mutatie rijksbijdrage vrouwenopvang	Taakmutaties	-13
Correctie budgetoverheveling overhead	Technische wijzigingen	-500
Diverse bijstellingen	Technische wijzigingen	-78
Volksgezondheid en zorg	Totaal	-3.428

Mutatie rijksbijdrage maatschappelijke opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

De huidige bijdrage vanuit het Rijk is aangepast op basis van meer actuele gegevens met betrekking tot de uitvoering van de taken.

Mutatie rijksbijdrage Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren

Vanuit het Rijk zijn middelen ontvangen voor een pilot vanuit het Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren. De doelstelling van de pilot is, om door middel van een aanpak op alle levensgebieden, het aantal dak- en thuisloze jongeren in de eigen gemeente met 100% te verminderen.

Mutatie rijksbijdrage ambulantisering Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Deze zomer is het hoofdlijnenakkoord GGZ vastgesteld. In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord.

Mutatie rijksbijdrage Voogdij 18+

In de aanpassing Rijksbijdrage Voogdij 18+ vanuit de meicirculaire 2019 is de loon- en prijsbijstelling onjuist opgenomen. Door middel van deze mutatie wordt deze onjuistheid voor 2019 gecorrigeerd.

Mutatie rijksbijdrage vrouwenopvang

De huidige bijdrage vanuit het Rijk is aangepast op basis van meer actuele gegevens met betrekking tot de uitvoering van de taken.

Correctie budgetoverheveling Overhead

Deze budgetoverheveling van € 500 vanuit het programma Overhead naar het programma Volksgezondheid en Zorg betreft een correctie op eerdere overhevelingen van overheadbudgetten naar aanleiding van verzelfstandigingen in 2017.

Diverse bijstellingen

Dit betreft diverse kleine afwijkingen zowel binnen als buiten het programma.

13. Werk en inkomen

Omschrijving bijstelling	Aard Bijstelling	Bedragen x € 1.000
Actualisatie BUIG 2019	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	0
Onderbesteding 2019 Actieplan Arbeidsmarktregio Rijnmond	Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	600
Decentralisatie Uitkering Actieplan Arbeidsmarktregio Rijnmond	Taakmutaties	-1.000
Regio Deal Rotterdam Zuid	Taakmutaties	4.000
Taakmutatie Participatiebudget 2019	Taakmutaties	-315
Actualisatie Budgetten Rotterdam Inclusief 2019	Technische wijzigingen	20
Inzet voordeel arbeidskosten ter invulling bezuinigingsopgave	Technische wijzigingen	0
Werk en inkomen	Totaal	3.304

Actualisatie BUIG (inclusief bestemmingsreserve BUIG)

De definitieve vaststelling van het BUIG-budget is eind september 2019 door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gepubliceerd en bedraagt € 529 mln. Dit is € 5,2 mln lager dan het zogeheten nader voorlopig budget. Op grond van de laatste ramingen van de uitkeringslasten en loonkostensubsidies verwacht het college een onderbesteding van € 1,9 mln. Na de definitieve vaststelling van het BUIG-budget 2019 en de naar verwachting lagere uitkeringslasten stelt het college een onttrekking van € 3,3 mln aan de reserve BUIG voor.

Onderbesteding 2019 Actieplan Arbeidsmarktregio Rijnmond

Eind september heeft de gemeente Rotterdam de beschikking ontvangen van het ministerie van SZW, waarin goedkeuring is gegeven aan het voorstel Actieplan voor de Arbeidsmarktregio Rijnmond. Ten opzichte van het toegekende bedrag van € 1 mln voor 2019 is de verwachting dat dit jaar een bedrag van circa € 400 tot besteding zal komen. Vanwege de late toekenning van deze impulsfinanciering lukt het niet om het restant van € 600 dit jaar op verantwoorde wijze uit te geven. De activiteiten lopen tot en met 2020.

Decentralisatie-uitkering Actieplan Arbeidsmarktregio Rijnmond

In juli heeft de gemeente Rotterdam een Actieplan voor de Arbeidsmarktregio Rijnmond ingediend. Dit actieplan is in lijn met de Intentieverklaring Perspectief op Werk en vanuit het Rijk is een decentralisatie-uitkering 'Perspectief op Werk' van € 1 mln voor 2019 en € 1 mln voor 2020 toegekend. Deze mutatie maakt deel uit van de komende decembercirculaire.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Recent is door het Rijk aangegeven dat de ter beschikking gestelde middelen voor de Regio Deal Rotterdam Zuid niet meer via het Gemeentefonds worden uitbetaald, maar via subsidie op basis van de kaderwet EZK- en LNV. Dit betekent dat deze middelen niet meer op het programma Algemene middelen worden begroot maar op de programma's waar ook de uitgaven plaatsvinden. De hieraan gekoppelde reservemutaties zijn teruggedraaid: Taakmutatie Gemeentefonds, Regio deal onderwijs, cultuur en werk.

Taakmutatie Participatiebudget 2019

In de toedeling van de loon- en prijsbijstelling (LPO) 2019 in de meicirculaire 2019 is een onjuistheid geslopen. Per saldo is hierdoor te weinig LPO toegekend aan de integratie-uitkering Participatie. Het Rijk heeft besloten de foutieve toedeling bij de septembercirculaire te corrigeren. Dit leidt tot extra budgettaire ruimte van € 315.

Actualisatie Budgetten Rotterdam Inclusief 2019

Met deze actualisatie vinden verschillende technische mutaties plaats. Dit betreft een voordeel op de loonkosten van € 1,3 mln door vertraagde instroom in gemeentelijke garantiebannen, een lagere dekking voor het aandeel loonkostensubsidie hierbinnen vanuit de BUIG (€ 650) en een verschuiving van inhuur naar loonkosten (€ 713) voor de vorming van een nieuw organisatieonderdeel. Deze mutaties leiden samen met een aantal andere kleine aanpassingen per saldo tot € 20 extra lasten op het programma Werk en inkomen.

Inzet voordeel arbeidskosten ter invulling bezuinigingsopgave

Om invulling te geven aan een bezuinigingsopgave is op de arbeidskosten een bedrag van € 1,7 mln bezuinigd. Dit is gerealiseerd door contracten met uitzendkrachten niet meer te verlengen en minder uren aan te bieden.